Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

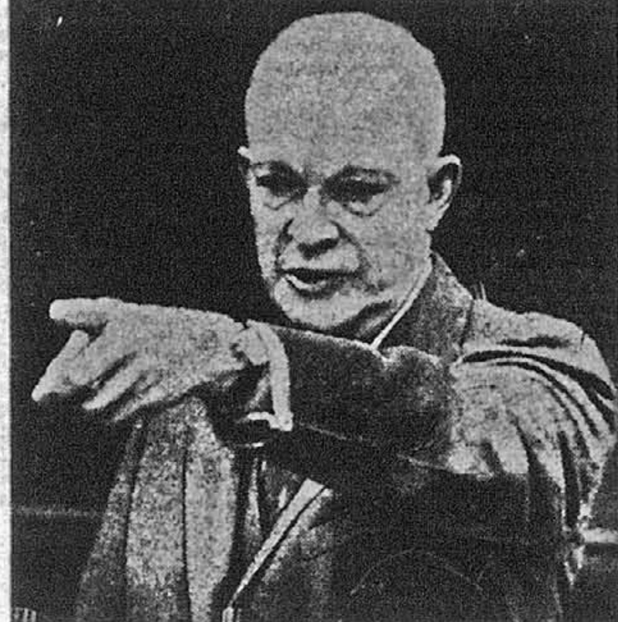
Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 195. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ЖОВТНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 11, 1956. No. 195. VOL. LXIII.

ПРЕЗИДЕНТ ГОСТРО ТАВРУЄ ВИСТУП СТІВЕНСОНА В СПРАВАХ ОБОРОНИ, — СТІВЕНСОН ОБОРОНЯЄ СВОЄ СТАНОВИЩЕ

ПРОПОЗИЦІЇ СТІВЕНСОНА ПРИПИНИТИ ПРОБИ ВОДНЕВОЇ БОМБИ І СКАСУВАТИ ОБОВ'ЯЗОК ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ АЙЗЕНҐАВЕР НАЗИВАЄ „ІЛЮЗІЯМИ ДЕШЕВОГО І ЛЕГКОГО МИРУ"

Питсбурґ. — Президент Двайт Д. Айзенґавер, промовляючи тут минулого вівтірка, 9-го жовтня виступив гостро пововно проти демократичного кандидата на президента, Адлея Стівенсона, за його пропозиції припинити дальші проби з водневою бомбою і скасувати обов'язок військової служби. Ці пропозиції видвигнув Стівенсон у своїх промовах під час теперішньої передвиборчої кампанії. Президент Айзенґавер, промовляючи через радієву і телевізійну сітку до мільйонів слухачів і глядачів, назвав ці пропозиції демократичного прапороносця ілюзією „дешевого і легкого миру", яка не має нічого спільного з існуючою в світі дійсністю. Президент вважає, що такі пропозиції можуть довести тільки до слабости, додаючи, що „правда перед нами ясна: як би будемо сильні, ми будемо вільні, а якщо б ми були слабі, тоді наші добрі інтенції були б виписані тільки на нашому надгробному пам'ятнику". Президент у своїй промові заторкнув теж деякі інші проблеми, зокрема існуючий добробут у країні, вважаючи, що його можна зберегти на майбутні роки тільки нашою відданістю „правдивим принципам, важкою працею та жертвою". Це була четверта з черги більша промова Президента в теперішній передвиборчій кампанії. Населення міста вітало Президента дуже ентузіястично і спостерігачі вважають, що це було найбільш масове прийняття Президента в його дотеперішніх виступах у передвиборчій кампанії. У своїй півгодинній промові президент Айзенґавер посередньо закидував демократам і демократичним кандидатам дешеве говорення і дешеві обіцянки, які не мають нічого спільного з дійсністю, як і перекручування фактів. Демократи говорять залюбки про „малу людину" та про „кривди", які мали б цій людині діятися під республіканською адміністрацією. Президент уважає це за шкідливу демагогію, бо вже само слово „американець" означає, що ми всі є рівні, а коли мова про „кривди", то сьогодні 70% національних прибутків припадає саме на робітників і тих „малих людей", про яких говорять демократи, вважаючи американський нарід за дітей у політиці — твердив Президент. Президент навів дальше цілий ряд конкретних досягнень його адміністрації в господарській, соціяльній та інших ділянках. Говорячи про оборону, Президент вважає, що лекція історії повинна бути для нас повчаюча, а історія вчить, що оборонна слабість, яку тепер рекомендують демократи пропозиціями скасувати обов'язок військової служби і припинення проб водневої бомби, запрошує до агресії, тоді як оборонна могутність, яку розбудувала теперішня республіканська адміністрація, відстрашує від агресії. Свою промову Президент закінчив твердженням, що ніколи зусилля одної людини чи одної тільки партії не можуть принести всього добра для народу, бо це можна досягнути тільки збірними зусиллями всіх, але він має право думати, що останні чотири роки його адміністрації поважно і оправдано скріпили віру нашого народу в перемогу миру і справедливости.

Промовляючи в Питсбурґу, президент Айзенґавер заатакував знову демократичних кандидатів за їх виступи в справі скасування обов'язку військової служби і припинення спроб з водневими бомбами.

СТІВЕНСОН ЗАКИДУЄ РЕСПУБЛІКАНЦЯМ НЕХТУВАННЯ ВЛАСНОЇ АТОМОВОЇ ПРОГРАМИ

Сіятел. — Адлей Стівенсон, демократичний кандидат на президента країни, виголосив тут минулого вівтірка, 9-го жовтня, чергову свою передвиборчу промову, в якій обстоював свої попередні пропозиції щодо припинення дальших проб з водневою бомбою та закидував республіканській адміністрації президента Айзенґавера, що вона сама „торпедує" свою ж таки програму „атом для миру". Президентові Айзенґаверові особисто Стівенсон закидає, що він прийняв Стівенсонові пропозиції щодо припинення проб з водневою бомбою „кпинами і дивним перекручуванням того, що я сказав", що є „невідповідне і рисковне" для президента країни, бо воно „притемнює" той високий уряд, саме в тому періоді, як сили комунізму та відроджених народів Азії і Африки, разом з визволеною атомовою енерґією можуть впродовж найближчих років вирішити долю людства на всі часи. Стівенсон зокрема закидував республіканській Адміністрації, що вона не є приготована здійснити той плян, який вона сама виготовила відносно використання атомової енерґії для мирних цілей. Стівенсон критикував теж поодинокі інші ділянки політики республіканського уряду і президента Айзенґавера та заповів, що в найближчий понеділок він ще основно виясните своє становище відносно запропонованого ним припинення дальших проб з водневою зброєю. Він бо вважає, що Америка під республіканським проводом зреклася свого проводу в розвитку атомової енерґії для мирних цілей і відстає в цьому від Англії і, правдоподібно, навіть від Совєтського Союзу. Стівенсон зокрема закидував республіканській Адміністрації те, що вона віддає розвиток атомової енерґії для мирних цілей у приватні руки, хоч і він сам того не виключає, але тільки в обмеженій мірі. Своїм виступом у Сіятел губернатор Стівенсон започаткував свою інтенсивну передвиборчу кампанію на заході країни.

Західньо-німецький парлямент засідає у Зах. Берліні

Берлін. — Члени західньо-німецького Бундестаґу, який є нижчою палатою парляменту в Німецькій Федеративній Республіці переїхали до Західнього Берліну, щоб відбути там однотижневу сесію. Тому, що давній німецький „райхстаґ" спалений і не відбудований від часу останньої війни, зайнято під наради парляменту будинок високої технічної школи. Канцлер Аденауер, лідер соціялістичної опозиції Еріх Олленгауер і інші чільні західньо-німецькі політики заповіли свої промови. Всі засідання парляменту будуть явні. Ціль парляменту до Берліну подвійна: скріпити духа в берлінців, які від кінця війни почувають себе зіштовхненими на другий плян і „бідними свояками" у відношенні до Західньої Німеччини, та діяти пропаґандивно на східніх німців, що живуть в умовинах комуністичної дійсности, з комуністичною карикатурою парляменту. Лідер соціялістів Олленгауер заявив свою солідарність з урядом Аденауера, щоб не розмовляти про з'єдинення Німеччини з сателітським урядом німецьких комуністів, лише з самою Москвою.

Південний В'єтнам ліквідує китайські привілеї

Сайґон. — Уряд південно-в'єтнамської Республіки, що її президентом є Нґо Дінг Дієм, повів драстичні заходи в напрямку ліквідації специяльних привілеїв, якими, від часу французького володіння там, користується тамошня китайська громада. Ця громада, нараховуючи коло одного мільйона осіб, становила „державу в державі" з головними привілеями — не платити податків від своїх підприємств і не служити у в'єтнамській армії. Тому китайці монопольно опанували різні ділянки господарського життя. Декретом уряду китайці мають або прийняти громадянство країни, в якій вони жили від ґенерацій, з усіми правами але й обов'язками всіх громадян, або виїхати. Більшість китайців признає національ-китайський уряд на Формозі, але уряд Нґо Дінг Дієма рахується з тим, що між місцевими китайцями є чимало аґентів комуністичного Китаю, які користуючись згаданими привілеями — ще легше виконують аґентурну службу. Китайські школи надалі мають вести науку в'єтнамською мовою, з тим, щоб китайська мова залишилась предметом навчання. Багато китайців почали відтягати свої капітали з в'єтнамських підприємств, що створило нову господарську проблему.

Кол. прем'єр Франції „не бачив" колоніялізму в СССР

Париж. — „Совєтський Союз успішно розв'язав проблему колоніялізму" — заявив колишній французький прем'єр Едгар Фор, вернувшись із проґулянки по Совєтському Союзі. Він відвідав був Казахстан, Узбекістан і Азербайджан і запевиняє тепер, що „не бачив ніякого расового антаґонізму, ані комплексів меншевартости і вищости". Цікаво, що французький політик погоджується з большевиками, що „скасування приватної власности, хоч нездорове в очах Заходу, причинилось до зрівняння всіх громадян" (забувши додати, що маси зрівняно в нужді, — створивши нову касту комуністичних багатіїв). Критикуючи французьке зберігання федеральних залишків в північній Африці, Фор протиставляв цій політиці „мудрість" совєтських реформ. Він говорив про все це у своїй промові на терені Американського Унівеpситетського Клюбу в Парижі.

Алєксєй Хвастов, батько американської громадянки, під охороною емведистів у Лондоні

Лондон. — Алексєй Хвастов, 58-річний колишній втікач з-під Совєтів, який тепер виїхав з Америки „на родіну" разом із своєю $2\frac{1}{2}$ річною донечкою Танею, прибув кораблем „Квін Мері" у вівторок 9-го ц. м. до Лондону. Діставши в Америці візу тільки до Англії, він мусів висісти на сушу, де англійські службовики, перевіривши його документи, заявили, що документи в порядку і вони більше не цікавляться його особою. Зате Хвастова пильно бережуть два сильні совєтські емведисти, які разом із ним прибули з Ню Йорку та сховали його на кораблі перед американськими властями, що в останній хвилині хотіли перешкодити виїздові малої Тані. Американські еміґраційні власті були заалярмовані скаргою розведеної дружини Хвастова, матері Тані, що Хвастов самовільно вивозить до СССР американську громадянку, бо мала Таня народилась вже на території ЗДА. Проте Совєти, які всіх втікачів із СССР трактують, як „своїх" громадян, потенціяльних поворотців „на родіну", перемовивши Хвастова, вважають також його донечку совєтською громадянкою. Розведена дружина Хвастова, за часописними даними югославка, а насправді, на 30 років молодша за нього, українка, яка залишилась у Филаделфії, твердить, що Хвастова большевики примусили виїхати, шантажуючи його долею його 92-річної матері, що живе в Совєтах. Большевицькі тілохоронителі Хвастова не допустили до нього англійських репортерів.

АНГЛІЯ, ФРАНЦІЯ І ЄГИПЕТ РОЗПОЧАЛИ БЕЗПОСЕРЕДНІ ПЕРЕГОВОРИ ЗА СУЕЗ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС ТАВРУЄ СОВЄТСЬКУ ДЕМАГОГІЮ. — НА ОВИДІ МОЖЛИВІСТЬ КОМПРОМІСУ

Об'єднані Нації. — Міністри закордонних справ Англії, Селвайн Ллойд, Франції Християн Піно й Єгипту д-р Махмуд Фавзі вперше перевели у вівторок пополудні півторигодинну безпосередню нараду з участю генерального секретаря Об'єднаних Націй Даґа Гаммершилда. Після її закінчення не сказано нічого про її висліди, тільки заповіджено продовжування цих тайних нарад на середу 10 ц. м. Тому серію Ради Безпеки, яка відбувається в справі Суезького конфлікту, перервано до четверга. Сподіваються, що може з отих тайних безпосередніх розмов між трьома найбільш заінтересованими сторонами з участю такого авторитетного посередника, як генеральний секретар Об'єднаних Націй, вийде такий компромісовий проєкт, який у вирішний спосіб вплине на дальший хід нарад Ради Безпеки. Актуальним і найповажнішим став проєкт такого компромісу, щоб залишити за Єгиптом управління Суезьким каналом, додати йому — за пропозицією Індії — інтернаціональний дорадчий Комітет, але вивінувати той Комітет у право накладати на Єгипет санкції на випадок порушення Єгиптом свободи плавби по каналі чи самовільного наложення вищих оплат за переїзд каналом, чи знехтування очевидними технічними потребами каналу. Коли журналісти запитали єгипетського міністра закордонних справ про шанси того проєкту, він відповів, що чув уже про багато різних проєктів.

Публічні наради Ради Безпеки закінчились у вівторок 9-го жовтня промовою державного секретаря Доллеса, який звернувся з закликом до Єгипту, щоб він прийняв принцип — вилучення справи Суезького каналу з міжнародних політичних справ і трактування справу Каналу незалежно від національних інтересів Єгипту. Канал, мовляв, не може стати інструментом політики ніодної держави, будучи на службі інтересів всіх користувачів каналу. „Якщо Єгипет прийме цей простий і керівний принцип справедливости, говорив Доллес, то я певний, що всі побічні проблеми можуть бути розв'язані. Але, коли Єгипет відкине той принцип, то трудно передбачити успішну ролю тіла, що переговорюватиме". Доллес оспорював, що поняття суверенности, на пункті якої Єгипет є такий чулий, можна стосувати до самого каналу. Суверенність, мовляв, полягає на тому, що можна робити, що подобається. Тим часом в цьому розумінні Суезький канал ніколи не був під єгипетською суверенністю, бо не вільно ніякій одній державі робити з каналом, що їй захочеться, бо призначенням каналу було від самого початку — служити всім країнам світу, котра лише захоче користати з нього. Доллес хвалив поміркований тон всіх промовців, за винятком виступу совєтського міністра Шепілова, якого таврував за його демагогічно-нацькувальні й образливі для Америки звороти. Державний секретар ще раз потвердив, що голосуватиме за англо-французькою резолюцією, але не підкреслював у своїй промові виразно конечности інтернаціональної управи для Суезького каналу. На цій підставі пресові коментатори доходять до висновку, що три західні великодержави готові зректися своєї первісно принципової позиції щодо інтернаціонального управління для каналу, під умовою, що буде створена якась прибічна рада чи комітет, які все ж матимуть точно означену екзекутивну силу.

До Ню Йорку прибув індійський міністер Крішна Менон, який вдруге конферував з Нассером, а після того мав розмову з англійським прем'єром Іденом. Він негайно зголосився на розмову з англійським міністром Ллойдом. Думають, що він привіз нову конкретну формулу компромісу.

Ком. Китай не допущений до світової атомової аґенції

Об'єднані Нації. — Конференція 82-ох держав, яка радить над покликанням до життя світової Аґенції для справ атомової енерґії для мирних цілей, відкинула 45 голосами проти 19 „за", при 16, що стримались, совєтський внесок, щоб допустити до тієї світової Аґенції всі, без винятку, держави світу. Фактично, Совєти мали на увазі перепачкувати таким чином туди комуністичний Китай і Східню Німеччину. Тим часом статут, виготовлений 12 спонзоруючими державами, передбачає участь у тій Аґенції тільки членів Об'єднаних Націй або їхніх допоміжних установ. За совєтським внеском голосували всі комуністичні держави плюс Єгипет, Савді Арабія, Ємен, Сирія, Індія, Цейльон і Бірма. За коментарями преси, західні держави самі не сподівалися, що так багато держав висловиться проти співпраці з комуністичним Китаєм. Центральним відкритим питанням на цій конференції завжди ще є, чи ця Аґенція, яка постає внаслідку славної ініціятиви Айзенґавера, схопленої в гаслі „атом для миру", має займатись загальною політикою в цій справі, чи такими практичними речами, як вишкіл технічних сил для різних держав і — що найважніше — творення якогось світового осередку добування атомової енерґії.

Домагаються реформи допомогової програми для закордону

Вашинґтон. — На останній сесії комісії Палати Репрезентантів для закордонних справ обговорювано проблему допомоги союзним і невтральним країнам. Під час дискусії висловлено думку, що З'єдинені Держави не завжди можуть рахувати на підтримку тих країн, що їм вони сьогодні помагають. Демократичні члени згаданої комісії виступили під час сесії з домаганням перевести ревізію дотеперішньої програми допомоги закордонові, вимагаючи основних змін у ній. До такої дискусії і висновків прийшло після переслухання керівних урядовців, які працювали над здійснюванням програми допомоги закордонові. Переслухання було таємне, і в комунікаті комісії згадано про обговорювані в комісії справи лише загальниково. Стверджено тільки, що обговорювано проблему, чи є конечним і доцільним, щоб ЗДА продовжували в усіх випадках давати цю допомогу різним країнам, зокрема тим, які включаються в сферу совєтського впливу.

Закон про обов'язок військової служби лікарів втратить свою дійсність

Вашингтон. — Департамент оборони вирішив припинити з липнем 1957 року діяння закону про обов'язок військової служби лікарів. Уряд звернеться до Конгресу з проханням ухвалити постанови, які б дозволяли покликати лікарів до війська тільки у випадку потреби. Закон про обов'язок військової служби лікарів діяв, почавши з 1950 року і вже тричі — в 1951, в 1953 і 1955 рр. його дійсність продовжувано. На протязі шести років відбуло військову службу в рямцях цього закону понад 30.000 лікарів, дентистів і ветеринарів.

В АМЕРИЦІ

● Місто Джеймставн у стейті Вирджінія святкуватиме від 1-го Варджінія святкуватиме від 1-го року 350-річчя перших англійських поселенців у цій місцевості. До Лондону виїхала делеґація 105 мешканців Вирджінії з „місією доброї волі", у проводі з губернатором Вирджінії, Томасом Стенлеєм. Практичною ціллю цієї делеґації є спопуляризувати ювілейне святкування Джеймставну, щоб прибуло на нього якнайбільше англійських проґулянківців.

● Джордж Б. ДеЛюка, італійського походження, промовляючи, як заступник нюйоркського губернатора, на річному зібранні Федерації Італійсько-Американських Товариств, гостро виступив проти анахронічного принципу іміґраційних „квот" в іміґраційному законі МекКаррена-Волтера, опертих на старому критерії, згідно з яким ці „квоти" для кожної держави обраховується за кількістю білих мешканців ЗДА з 1920 року, народжених в даних закордонних країнах. ДеЛюка заявив, що ця система практично унеможливлює іміґрацію до ЗДА.

● Кол. президент Труман признав, що припинити експериментальні вибухи ядрової зброї неможливо, поко не осягнено роззброєння в міжнародних маштабах і не створено такої надійної системи міжнародної контролі, яка б ґарантувала, що Америка не буде тільки тою одною державою, що перестане продукувати і розвивати ядрову зброю. „Коли б я був президентом, то продовжував би ці досліди", — заявив Труман і постарався виправдати Адлея Стівенсона, що він, у своїй промові про припинення дальших атомових вибухів, „думав так само".

● Американські жиди, зорганізовані у надзвичайно впливовій і сильній Сіоністичній Орґанізації Америки, відбули у Вашинґтоні 59-ту конвенцію, яка тривала чотири дні. Головою цієї орґанізації обрано д-ра Емануїла Ноймана. Конґрес американських жидів - сіоністів звернувся з закликом до американського уряду — доставляти Ізраїлеві зброю для оборони від арабів, що їх озброюють большевики.

● МекКіон, колишній серджант, здеґрадований до простого вояка за переведений ним „марш смерти", під час якого втопилося шість рекрутів у баговинні, дуже щасливий, що йому злагіднено кару і дозволено залишитися, як рядовому воякові, в корпусі морської піхоти. „Постараюся бути найкращим простим вояком!" — заявив Мек-Кіон, восьмий ветеран з кільканадцятирічною службою. Він признав, що здеґрадування його було справедливе.

● У Ню Йорку, у шинку в дільниці Квінсу, поліційний детектив, 39-річний Вільям Крістмен завів палку суперечку з безробітним комінярем Робертом Томсоном у зв'язку з „стратеґією" в останній розгрі бейзболу. 25-річний Томсон так розпалився тією суперечкою, що побіг додому, вхопив стару рушницю і, вернувшись з нею, застрелив Крістмена, батька п'ятьох малолітніх дітей.

Ред. О. Жданович відбуває поїздку по ЗДА з політичними доповідями

Редактор „Українського Слова" в Парижі п. О. Жданович, що прибув до ЗДА наприкінці серпня ц. р. був учасником з'їздів ОДВУ, УЗХ і МУН у Дітройті в днях 1, 2 і 3-го вересня, а по з'їздах почав поїздку по ЗДА з доповідями. Перебуваючи в Ню Йорку, ред. О. Жданович, у суботу 29-го вересня виголосив доповідь п. н. „Блеф Хрущова" і в суботу 6-го жовтня ц. р. в домівці 10-го Відділу ОДВУ, доповідь про „Український Політичний Париж", що нею 10-тий Відділ започаткував політичний дискусійний клюб, який даватиме доповіді різних політичних діячів на актуальні теми кожного місяця. В неділю 7-го жовтня ред. О. Жданович взяв участь у засіданні Центральної Управи ОДВУ, на якому поділився своїми враженнями з п'ятьтижневого побуту в ЗДА по різних осередках. Того ж пополудня в домівці 10-го Відділу ОДВУ відбулася зустріч ред. О. Ждановича з членством ОДВУ, УЗХ і МУН із Ню Йорку, Пасейку й Гемстеду.

Ред. О. Жданович

У Львові помер проф. Іларіон Свєнціцький

„Радянська Україна" з дня 23 вересня ц. р. подаль коротке повідомлення Спілки радянських художників України про смерть професора Іларіона Семеновича Свенціцького (так названо Покійного в некрологу), визначного вченого, мистецтвознавця та історика українського мистецтва. Помер проф. Свєнціцький у Львові, дати його смерти в повідомленні не подано. — Проф. Іларіон Свєнціцький або Святицький, народжений 1876 року, відомий український філолог і мистецтвознавець, був доцентом Львівського Университету, — професором таємного Українського Університету у Львові, дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка та інших наукових установ закордону. Був директором Національного Музею у Львові, заснованого пок. Митрополитом Андреєм Шептицьким, від самих його початків у 1905 році. Упорядкуванню цього Музею і його розбудові з малого церковного Музею у репрезентативний український Національний Музей, присвячений українському, церковному, народному і модерному мистецтву Покійний присвятив усе своє життя. Водночас із цим працював безупину науково, даючи ряд праць з історії мовознавства, мистецтва і друкарства і видаючи низку описів українських мистецьких пам'яток (ікони, друки, рукописи, хрести тощо). Залишався директором удержавненого і переорганізованого музею мистецтва теж і під совєтським режимом до останніх днів свого життя.

В СВІТІ

● 150 вояків англійської ґвардії ґренадерів на Мальті вчинили бурхливу демонстрацію перед старшинським касином проти проголошеної інспекції в їх бараках. Половина цих вояків, що втратили почуття воєнної дисципліни, недавно покликані до війська резервісти. Вони вважають, що їх непотрібно, задля застрашування єгипетського диктатора Нассера, розлучили з їхніми родинами і позбавили заробітків.

● У Ноблівському Інституті в Стокгольмі 26-річний біохемік д-р Стіґ Акерфельд, що працює під керівництвом д-ра Гуго Теорелля, ноблівського лавреата в ділянці медицини, випадково — як сам заявив — встановив, що з поміччю аналізи крови, можна розпізнавати різні психічні недуги. З 120 переведених дослідів 90 дали успішні наслідки. Експерименти продовжуються і фахівці приписують їм епохальне значення в психіятрії.

● Один із будинків у м. Колдер Голл в Англії перший в Европі освітлюється з джерела атомової сили. Це — будинок спорудженої за $40,000,000 атомової електростації. В найближчому тижні королева Єлисавета II має, на спеціяльній церемонії, потягнути ручку, яка залучить цю атомову електрівню до крайової системи електричного освітлювання.

● Китайці на Формозі невдоволені з тамошньої американської школи. Вони нарікають, що їхні діти, які виховуються в тій школі, забувають китайську мову і не всилі потім студіювати в китайському університеті.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined). by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не добов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИБОРИ І ОБОРОНА

До несподіванок передвиборчої кампанії належить м. ін. її тематика: одні теми, що ніби мали стати „мурованим" предметом аґітації і контраґітації, втратили актуальність, бо публіка не проявила для них зацікавлення і партійні лідери закинули їх, як неатракційні. Інші, про які ніхто раніше не згадував, раптом розпалили гарячу дискусію фахівців на сторінках преси і схвилювали людськими умами. Наприклад, ще місяць тому, можна було сподіватися, що здоров'я президента Айзенгавера таки стане поважним предметом атак збоку демократичних суперників. Тим часом, після перших спроб використовувати цей арґумент, Адлей Стівенсон, як і Естес Кіфовер, припинили дискусію на цю тему, бо зорієнтувались, що виборці на неї не реаґують, особливо відтоді, коли сам Д. Д. Айзенгавер почав брати активну участь у кампанії та показуватись людям. Те саме можна сказати й про деякі проєктовані республіканські арґументи. Виявилось, що неможливо наслідувати тактику з 1952-го року і все ще в'язати Демократичну партію з комуністичною інфільтрацією в країні, бо широка публічна опінія почала сприймати це тепер уже, як наклеп.

Зате виринули й виросли до ролі головних арґументів інші теми. Демократична кампанія щораз більше закидає адміністрації Айзенгавера, що вона підтримує головно інтереси великого промислу, фінансів і великої торгівлі, — всього того, що охоплене поняттям „биґ бизнес". Республіканська партія, мовляв, не дбає за „малого чоловіка", малого торгівця та виробника, що їх партією є власне партія Демократична. Знавці виборчих настроїв, що їхнє вухо реаґує наче сейсмограф на реакцію учасників масових передвиборчих зібрань, запевняють, що цей демократичний арґумент має найбільші успіхи. Тим часом, в дискусію вплелись проблеми, яких ніхто не сподівався почути при такій виборчій оказії: проблеми військової стратегії і військової політики.

Адлей Стівенсон заявив себе прихильником припинення дальших експериментальних вибухів ядрової зброї, особливо ж водневих бомб, арґументуючи це тим, що ніхто інший (Совєти) не міг би продовжувати вибухів, бо неможливо заховати їх від світу. В іншій своїй промові він поставив перед виборцями-матерями, студіюючою молоддю, фармерськими батьками — принадливу перспективу скасування обов'язкового закону про військову службу з тим, щоб надалі комплектувати армію добровільцями. В обох цих випадках республіканські кандидати зареаґували дуже гостро. Спершу виступив проти тверджень Стівенсона Ричард Ніксон, а на своїй останній пресовій конференції ще гостріше становище зайняв Д. Д. Айзенгавер. Але, щоб позбавити ті заяви посмаку полеміки на партійному рівні, проголошено офіційну заяву з Білого Дому, при чому в тій заяві підкреслено, що Д. Д. Айзенгавер промовляє тут „як президент З'єдинених Держав, на якого Конституція наклала обов'язок відповідати за стан оборони і безпеки нашої країни".

Ця заява виходить далеко поза передвиборчу полеміку і має міжнародне, ба навіть історичне значення, бо вона виразно говорить про найосновнішу проблему нашого часу — небезпеку комуністичної агресії. Досвіди з атомовою і водневою зброєю ведуться для зрівноваження переваги Совєтів у суходільній армії. Експериментальні вибухи проводиться не у відірванні від дослідів, — навпаки, вони, сказано в заяві Президента, є попереджені довгомісячними лябораторійними дослідами. І коли б большевики навіть погодилися припинити самі вибухи, то не може бути ніякої певности, що вони дотримають домовлення і не продовжуватимуть своїх досвідів далі, потайки від світу, і що не осягнуть таким чином переваги над Америкою. Ніколи теж відповідальні військові чинники не погоджувались з нереальним проєктом скасування обов'язкової військової служби в Америці. Вже само голосне говорення про це у передвиборчій кампанії спантеличує закордонний світ, який може повірити, що Америка послаблює свою збройну силу з уваги на нібито тривкість миру, незагроженого комуністами.

Недобре сталося, що військові справи, в кожній країні оточені особливою дискретністю, обговорюються публічно в передвиборчій атмосфері. Проте, добре сталося, що з найвищого місця знову зазначено при цій нагоді, що провід у вільному світі спочиває в руках Америки, вповні свідомої небезпеки від завжди агресивного, наставленого на уярмлення всього світу, комунізму.

ОДНА — ЧИ ДВІ МОВИ

Донедавна, ще тому десяток чи півтора десятка років у З'єдинених Державах панівною серед загалу і в педагогічних колах була теза, що дітей треба навчати тільки однієї мови — англійської, що не можна їх перевантажувати навчанням другої мови, мовляв, вони не будуть знати добре ні англійської, ні іншої, надобов'язкової. Десять років тому у ЗДА вчили інших мов, поза англійською, тільки здебільша в приватних школах і всього в яких 2.000 публічних початкових (елементарних) школах. На протязі останніх років позначилося в цій ділянці навчання якесь незвичайне зрушення, що його можна назвати переламом: сьогодні вчать другої мови в 270.000 публічних початкових школах і в 156.000 католицьких елементарних школах. Вже самі ці цифри показують, який незвичайний, просто революційний переворот переходить Америка і в ділянці навчання чужих мов.

Кільканадцять років тому серед американського загалу був панівний погляд, якого починають дотримуватися сьогодні, з цілком невідомих причин, деякі з наших нових іміґрантів, що і в себе вдома треба переставати говорити іншою, як англійська, мовою, бо, мовляв, інакше діти не будуть добре говорити по-англійськи і матимуть труднощі не тільки в засвоєнні англійської мови, але й в інших ділянках знання. Досліди, переведені в цьому напрямі американськими педагогами, виявили цілком протилежний факт: діти, які говорили вдома виключно мовою своїх батьків-іміґрантів, наприклад, українською, не тільки скоріше й краще опанували англійську мову, але й володіли нею поправніше, як діти тих іміґрантів, які докладали всіх зусиль, щоб їхні діти користувалися лише англійською мовою. Вислід, здебільша був такий, що діти не засвоїли добре англійської мови і водночас забули, чи занедбали розвинути знання другої мови, що її вони могли опанувати без особливих труднощів і вивчання.

Цей досвід, як і те, що З'єдинені Держави стають щораз потужнішою світовою державою, спричинився у великій мірі до згаданого вище перевороту в американському шкільництві, що виявився уведенням навчання другої мови в майже пів мільйона публічних і католицьких шкіл. Дані й цифри ці взяті із рапорту, приготованого одним із керівників Асоціяції Модерних Мов Америки для урядового департаменту здоров'я, виховання і суспільної опіки. Автор цього рапорту Кіннет В. Мілденберґер стверджує у вступі до нього, що сьогодні, в XX сторіччі, знання чужих мов стало у ЗДА одним з найважливіших життєво-національних ресурсів і що зібраний в цьому напрямі досвід підтвердив погляд видатних психологів і неврологів, що найбільш корисним часом для вивчання й опанування другої мови в слові і письмі є дитячий і юнацький вік. Навчання другої мови в більшості американських шкіл стало одним з невід'ємних шкільних зайнять, без якого модерне виховання неможливе. В дальшому подає Мілденберґер дані про стан навчання чужих мов в різних областях ЗДА, інформуючи, що діти вчаться тут найчастіше французької, еспанської, німецької, польської та інших мов. Водночас із цим Мілденберґер стверджує такий парадокс, що в найбільш багатонаціональному Ню Йорку справа вчення чужих мов є в найгіршому стані: в публічних школах починають щойно запроваджувати навчання другої мови.

Переворот у мовному вихованні в ЗДА такий несподіваний, що багато педагогів і суспільних діячів, пригадуючи донедавній одномовний напрям в цій ділянці, не можуть пояснити собі сьогодні того парадоксального факту, як це могло статися, що серед американської нації, яка є одним з найбільш амальгаматів з різних національностей, могла встановитися теза про виключну користь одномовного напряму у вихованні.

Факт, що навчання другої мови стало новим напрямком в американській програмі виховання, і конечність пристосувати до цієї великої зміни також і навчання дітей українських іміґрантів були порушувані й обговорювані з початком вересня цього року на з'їзді українських педагогів у Торонті. Присутні на цьому з'їзді вчителі мов із старої і з нової іміграції ствердили однозгідно, що великою допомогою в утриваленні цього нового напрямку в американській і канадійській програмах навчання мов буде заохочування українських батьків, щоб вони культивували українську мову в домашньому житті, даючи цим можливість своїм дітям, які опановують англійську мову в школі і серед оточення, знати добре українську мову і володіти нею в слові і в письмі. Користь з цього, як стверджують американські педагоги, не тільки практична: знання другої мови збагачує дитину духово, робить її більш незалежною в сучасному світі і дає цій дитині можливість опанувати краще й поправніше саму ж таки англійську мову.

Це повинні мати на увазі українські батьки зокрема тепер, під час жовтневої кампанії в справі передплат і пожертв на дитячий журнал „Веселка", що теж і в мовному, крім виховного, відношенні може мати рішальне значення для нашої дітвори.

Ярослав Курдидик

НЕВЖЕ ПІСЛЯ КИПРУ — МАЛЬТА?

Політичні знавці твердять, що криза могутности Англії, отієї ще так недавно найбільшої імперії у світі, почалася з того моменту, коли поруч з її колоніяльними краями почали револютувати також і її ключові стратегічні бази — Суез, Сінґапур і Кипр. За останніми звітами кореспондентів з Близького Сходу виходить, нібито на чергу висунулася Мальта. Цей велетенської стратегічної вартости острів, на який упало під час останньої війни найбільше німецьких бомб і який приймав усе горе війни з льодовим спокоєм, готовий тепер, у мирний час, розпочати „револьту", але із зовсім протилежних причин, як то має місце на Кипрі чи в Сінґапурі. Все ж таки домагання, що їх висувають мальтанці не менше клопітливі для Англії, як дії ЕОКА на Кипрі.

На відміну від кипрійського і інших відосередніх націоналістичних рухів, мальтанці не хочуть відокремлюватися, а домагаються одного — цілковитого й абсолютного об'єднання з Англією, щоб таким чином стати її повноправними громадянами. Щоправда, між Англією і Мальтою існує широкий договір про інтеґрацію і ніхто не поважується дискримінувати расово відмінних мальтанців, які користуються всіми „благами" коронної колонії включно з тим, що навіть пенсії і всякі допомоги на безробіття майже зрівняні з тими, які є на англійському материку.

Від 1800 р., коли Мальта стала одною з найсильніших морських баз, що лежать на „життьовій дорозі" до Близького Сходу, багато дечого на цьому острові змінилося. Особливо останнім часом, коли сусіди Мальти почали проявляти тенденції відокремлення та прагнення до повної незалежности й самостійности.

Теперішній прем'єр Мальти, Дім Мінтоф, заявив недавно, що промовляє він в імені всіх своїх земляків і всі вони домагаються одного — поширити самоуправу острова, під сучасну пору обмежену до того, що мальтанці висилають до парляменту трьох своїх представників, роля яких властиво зводиться тільки до „символічної" репрезентації мешканців острова.

Мінтоф знає дуже добре, що в зв'язку з кризою в обширі Суезу і Кипру, де несприятливі для Англії відносини прибирають щораз загрозливіших форм — значення Мальти зростає буквально з кожним днем.

Коли, — каже Мінтоф, — має припасти на нас у найближчому майбутньому головна роля оборонців центральної бази англійської імперії, то передумови наші такі, що ми мусимо стати англійцями. Мінтоф цілком слушно вважає, що це не якісь там нездійсненні вимоги, а просто природні права мешканців острова. Якщо англійський уряд, — каже Мінтоф, — забезпечить нам ті самі права і привілеї, якими користуються його громадяни на материку, то ми будемо боротися за них так само, якби це були наші власні. Якщо ж, однак, Уряд Їхньої Королівської Величности не захоче задовольнити наших політичних вимог, то ми будемо одні з тих, які покажуть, як треба боротися за свою незалежність.

Мабуть, досі ще англійці не взяли поважно погроз прем'єра Мінтофа з тієї причини, що Мальта повністю залежна від Англії, а її економічна сила замала, щоб нею можна було добиватися будь-яких концесій. Єдиним засобом, яким міг би Мінтоф розпочати боротьбу, покищо за „громадянську рівність", а там може й за інші привілеї — є генеральний страйк, яким може він дослівно спаралізувати цілий острів. В той час, коли положення на Близькому Сході не то не поліпшується, але, навпаки, комплікується майже у безвиглядний хаос — чи ж варто Лондонові ставити проти себе напрочуд льояльне населення Мальти? І чим скоріше рішиться він розв'язати мальтанську проблему, тим краще і корисніше буде для нього.

Годі припустити, щоб англійці були настільки короткозорі політики, щоб в найближчому сусідстві Кипру дали розгорітися новому самостійницькому вулканові?

„Здушення сили силою", — як висловився колись губернатор Кипру, Гардінґ — дало наслідки якраз протилежні бажаним. Проблема Мальти — це тільки одна із ланок у черзі не розв'язаних ще повністю колоніяльних проблем. Мальта — це типове „сіґнум темпоріс" і підтвердження того, що доба колоніялізму безповоротно проминула, і немає сили, яка спроможна була б її вдержати.

ПРОГАЛИНИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ АКЦІЇ

Мабуть, не одному з дітей українських іміґрандів у ЗДА приходиться переживати чи то в школі, чи при забаві з іншими дітьми прикрість, яку недавно пережила 8-літня донечка автора цих рядків. Нова вчителька запитала її про країну походження її батьків, а почувши про Україну, сказала, що це „part of Russia". Можна собі уявити душевну прикрість дитини, яка знає про Україну від своїх батьків правду, яка і вдома і в церкві чує про Росію не тільки як про великого ворога України, але як про ворога світового спокою.

Першим питанням, яке поставила наша донечка зі сльозами на очах увечері того дня, було: „Чому вчителька сказала, що Україна — це part of Russia? Я не хочу, щоб вона так казала!"

Хто ж інший, як не батьки, можуть зрозуміти душевний біль дитини і те, що крилося за тими кількома словами дитячого протесту. Одначе, ті батьки пізнали вже добре толеранцію до людських почувань в цій країні і знають, що вчителька сказала це не з ворожих мотивів, а тільки з причини незнання.

На наше щастя, в хаті знайшлася брошурка, на чотирьох сторінках якої, крім етнографічної мапи України, подані найголовніші факти про Україну. Цю брошурку видала Українська Американська Громада в Денвері (Колорадо). Знайшовся також кольоровий образ княгині св. Ольги, який був уміщений 1-го липня ц. р. на першій сторінці католицького часопису, що виходить в Денвері. В поясненні до того образу подано історичні факти про княгиню Ольгу, а також про інших українських князів. „Ні Москва, ані Росія, як знаємо їх нині, в часі св. Ольги не існували", — такими словами закінчується пояснення до образу.

Діставши наступного дня ті речі від нашої донечки та перечитавши їх, учителька сказала в присутності цілої кляси, що всього цього вона не знала. І таким чином дівчинка, якій учителька мимоволі зробила моральну кривду, зазнала сатисфакції.

З цього виходить, як то добре мати напоготові інформативні матеріяли про Україну, бо не всі наші діти обдаровані „амбасадорськими" здібностями — це одно, а друге, це те, що 8-річний вік є рішуче замолодий на встрявання в дискусії політичного характеру. Відповідальність за допомогу нашим дітям в таких випадках несемо ми — батьки та наші громадські установи.

В нашій пресі частенько лунають заклики до молоді та дітвори зберігати рідну мову, поширювати правду про поневолену Україну і т. п. Та чи здаємо ми собі належно справу з того, що має та наша дітвора у випадку, коли треба доказати, так би мовити, документально те, в що вона вірить і що любить. Подібні до наведеного вище випадки можуть стати причиною такого нещастя, як витворення в деяких наших дітей почуття меншовартости, а також того, що деякі діти почнуть стидатися признаватися до свого походження.

Автор цих рядків свого часу звертався в „Свободі" з проханням до відповідних громадських чинників видати для наших дітей книжку „Let's Read About Ukraine" яка, була б противагою до проросійської книжки „Let's Read About Russia" д-ра Шаповалова та Воррена Волша, виданої в 1956 р. у В-ві Фішера. Ця книжка спотворює все, що українське, і, на превеликий жаль, є чи не в кожній бібліотеці публічних шкіл, отже прищеплює мільйонам американських дітей фальшиві поняття про Україну. Тому книжка „Let's Read About Ukraine" є конечно потрібною. Хочеться вірити, що вона таки появиться.

Другою дуже потрібною річчю не тільки для дітей, але й для кожного українського іміґранта в ЗДА є кількасторінкова брошурка з мапою України, найважливішими історичними та політичними даними про неї, з коротким описом її природних багатств, порівняних у відсотках до багатьох інших країн і з зазначенням, чому є стільки кандидатів, готових нею опікуватись. Вкінці цієї брошурки треба подати список авторитетної літератури, в першу чергу таких авторів, як проф. Маннінґ, книжки яких є по всіх більших бібліотеках.

Вкінці треба відмітити ще одну важливу ролю, яку може сповнити добре видана брошура, а саме: вона буде спрямовувати читача до наших англомовних видань, до тих коштовних, як на наші відносини, книжок, не одна з яких, на жаль, лежить роками на полицях бібліотек нечитана.

К. Крупський

Я чула, як Франко читав „Мойсея"

На вечері інсценізації „Мойсея" в поставі Українського Театру в Америці попередньої неділі в Нюарку, я пережила в пам'яті незабутній для мене інший вечір.

Це було взимі року 1912. В Перемишлі оповіщено, що приїжджає Франко з відчитом. Велика заля перемиського маґістрату виповнилася вщерть. Переважала молодь. Зашуміло від оплесків — на естраді стояв Іван Франко. Чоловік „зі золотим мізком" — як його назвав за Альфонсом Доде один сучасний журналіст, що золото свого мізку клаптиками розсіявши довкола по світу, тепер обвозив свого „Мойсея" по провінціяльних естрадах — хліба ради.

Картина була невимовно сумна. Поступаюча недуга поклала на ньому своє нищівне тавро. Похилена постава, опущені додолу хворі руки. За ним на естраді стояв, опертий плечима об стіну, опікун і поміч безсилого батька, син Андрій, про якого було відомо, що важко мучиться падачкою. Цих двоє людей являли собою якийсь страшний, незрозумілий глум долі.

Франко сів за столом і почав читати „Мойсея". Пропустив пролог і книга за книгою читав утомленим, одноманітним голосом цю безсмертну епопею високих летів та упадків людського духа. В його читанні затиралися всі сильні місця поеми, не виявлялася ні трохи велика краса твору. Та в тій хвилині неважне було як читається, а вся вага була в тому, що читає „Мойсея" сам Франко. Перечитав до кінця і встав. І тоді не то читаючи, а радше з пам'яти став виголошувати пролог „Народе мій"... Голос піднісся, фразував, з натиском підкреслюючи важні слова; та де далі — став ломатися і дрижати зворушенням. Майже захлистуючись, обірвався. Франко скінчив. Підніс руки до очей. Він плакав. Покарлючені п'ястуки своїх каліких рук притискав до очей, немов хотячи втиснути сльози назад. Та вони бігли йому по обличчі і він безсило намагався їх стирати.

Дарма, що пролог кінчається бадьорим акордом, дарма, що малює світлу майбутність — щось зірвалося в ту мить у наболілих грудях поета. Це теперішня недоля була надміру дошкульна, надміру брутально контрастувала із щойно змальованою картиною; теперішні удари життя надто безпощадно били його нарід і цю велику, важко хвору людину.

Це було жахливе. Поет-паралітик плакав над своїм народом „паралітиком на роздоріжжі"

На залі стояла гнітуча тиша, що тягарем лягала на грудях і спиняла віддих...

Ольга Коренець.

НІЖАТЬСЯ В СОНЦІ ОСІННЬОМУ

Ніжаться в сонці осінньому
Вже чорнобривці мої.
Ген там на обрію синьому
Гаснуть пожежі - гаї.
Тільки ця осінь хороша
Прагнень моїх не приспить —
Буде ще взимку хороша,
В травні ще й грім прогримить.
Знову ми ввійдем у весни,
Доле моя чарівна,
В далі пахучі, чудесні
Понесемось на човнах.
А чорнобривці горітимуть
У посивілій косі,
В серце і душу світитимуть
Трепетним блиском роси...

ІВАН ЦИНКОВСЬКИЙ

В. Гайдарівський

ЩЕ ОДНО КОХАННЯ

Повість

(6)

У Максима на чолі виступив рясний піт, як від гарячої роботи. Але він розповідав, сам захоплюючись своїми словами, відчуваючи приємність з того, що його слухала Катя. Та ще й як слухала! Очі їй сяяли, щоки горіли й дивилася вона на Максима так замилувано, ніби збиралася з обіймами кинутись йому на шию. Учитель теж підсунувся ближче, прислухаючись до розповіді; навіть його пиха зникла.

— Лаврін Матвійович казав, — вів далі Максим, — що справжня людина завжди була доброю. Про неї, хай собі мавпа крутиться, а може ж справді якусь користь приноситиме. Та звісно, яка з мавпи працівниця. За плугом ходити чи гній возити їй не подобається. Вона задере, бувало, хвіст і подасться по ниві, ставить тички, мовляв, порядку пильнує, щоб людина не проорала криво борозну. Підраховувала мавпа на баштані кавуни та дині, перемірювала збіжжя, знаходила собі якесь діло, не сиділа. А користи з того діла людині ніякої. Їла ж і пила мавпа гарно, на те вони ласі. Споживає харчів, скільки хоче, та ще й людині закидає, що людина не завжди так робить, як їй вона радить; дорікає, сварить, ганить, поводиться у господарстві так, ніби вона не мавпа, а велике цабе. Людина — істота терпляча. Нехай гасає собі хвостате створіння, хай метушиться, від того збитку великого немає. Час минав, людей наплодилося багатенько, трудяться, хліба для життя здобувають, а їх пообсідали мавпи, як кожух блохи. Одначе і такого привільного життя якась частина мавп не витримала: кинули вони людині свої мірки, тички та рахівниці й подалися до лісу. Плигають вони й досі там, перекривляються та дражнять одні одних; залишилися вони такими, як і створив їх Бог. А ті, що трималися людей, поволі уподібнювались до людини. Не знаючи в чому справа, не кожен зможе й розпізнати тепер, хто від кого походить...

— А ви розпізнавати можете? — спитав учитель.

— Що ж тут хитрого, — не бентежачись від поміченої в запиті іронії, відповів Максим. — Як бачу якогось начальника, секретаря або голову, що з портфелем не розлучаються, то вже напевне є то нащадок хвостатих кривляк. То вже з тих, що робити боїться, а люблять командувати. Голярі теж, здається, з мавп'ячої породи. А про вчителів не знаю. І Лаврін Матвійович про них не згадував. Оце й станеться так, що не людина переродиться в павука чи мавпу, а мавпа перетвориться на людину. Треба тільки отих мавп'ячих нащадків до роботи запрягати. Тоді на світі будуть самі справжні люди.

Збуджений своєю розповіддю, Максим так розчервонівся, ніби щойно прибіг сюди, до Каті, випередивши свого суперника, учителя.

— Браво, Симо, браво! — схопилася Катя й почала тиснути Максимову руку, скільки було сили в її м'яких теплих рученятах. — Це чудово, чудово! — дзвенів її тоненький голосок.

Підійшов до Максима і вчитель.

— Ваші тлумачення, товаришу, ніяка наука спростувати неспроможна, — мовив він з удаваною урочистістю. — І я, ризикуючи опинитися серед тих, що походять від мавп, категорично відмовляюся від поглядів, які боронив перед Катею. Якби не випадок, що допоміг нам зустрітися, я б ні з яких книжок не дізнався про те, що почув від вас.

Учителеве кам'яне обличчя ожило, по ньому промайнула легка усмішка. Максим не міг зрозуміти, кепкує з нього учитель, чи справді він задоволений з оповідання. Та що там учитель, головне, що Катя, не випускаючи Максимової руки, дивилася йому в очі глибоко і вдячливо, і йому зробилося легко-легко: здавалося, що коли б тріпнув руками, то піднявся б у повітря й полинув, як уві сні. Музика оркестри розливалася парком, у пливкому танку захиталися дерева, зашуміло листя, під такт музиці билося й серце Максимове. Билося — мов танцювало веселий, радісний танок...

Сиділи в парку, аж поки він опустів і почало гаснути світло. Йшли додому мовчки, сонними алеями.

На прощання Катя сказала Максимові:

— Може наш велетень не відмовиться ще зі мною побачитись?

— Аякже! — вигукнув Максим таким тоном, ніби інакше не могло бути.

— Цікаво б побачити цього велетня в іншій декорації — в костюмі й краватці, — обдаровуючи молодика усмішкою, сказала дівчина.

— А чого ж! — погодився Максим, як погодився б виконати, ні на мить не задумуючись, кожне її бажання.

Кращого і приємнішого вечора він ще не переживав ніколи.

IV

У галантерійному магазині краватки, розвішані над прилавком, сяяли, як райдуга. Від цієї строкатої зливи фарб ряботіло в Максимових очах, ніби він дивився на сонце. Йому треба було вибрати одну краватку, хай дві, а їх є безліч, і всі різні малюнком і кольором. Стояв у нерішучості, вирішуючи складне завдання.

Максим взагалі не розумів, навіщо люди стискують собі шию барвистими налигачами, з яких не було ніякої практичної користи. Він завжди ходив з розстебнутим коміром, злітку сонце засмажувало його груди, а взимку їх обпікав мороз і обсипав сніг. Та Катя воліє бачити його з краваткою, і для неї він обмотав би навколо себе навіть усі разом, що є в магазині. Але, на жаль, чіпляється лише по одній. Максим дивився на райдужну низку розгублений і нерішучий, як колись у дитинстві перед полицею з розкладеними на ній привабливими запашними цукерками.

У цей напружений момент підійшов до нього вчитель.

— І ви купуєте? — привітавшись, сказав він. — Я вже дещо придбав, — показав він пакуночок з пляшечками, що висів у нього на пальці. — Люблю, знаєте, пахощі. Це одна із моїх слабостей, — по-товариському признався він.

— А я хоч і не люблю цих штук, — показав Максим на краватки, — та треба купити. Може допоможете вибрати?

— Краватку і дружину вибирати — треба керуватися власним смаком, — засміявся вчитель. Одначе він пояснив Максимові, які краватки пасують до темних, які до світлих сорочок, які краще носити увечері, які вдень, дав про них стільки відомостей, що Максим, утративши надію зрозуміти щось у цій галузі, купив за порадою вчителя три штуки, і вони вийшли на вулицю.

— Дуже приємно, що я вас побачив, — сказав учитель. — Я б конче хотів з вами поговорити. Чи не могли б ви відділити мені дещо часу?

— Та можна, — погодився Максим.

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

ПЕРША ЛІТНЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ВИСОКОШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ В ЗДА

(1)

Україна сьогодні.

(яш) — В суботу і в неділю, 22-го і 23 вересня ц. р. на „Союзівці", відпочинковій оселі УНС в Кергонксоні, відбулася Перша Літня Конференція Високошкільної Молоді в ЗДА. Конференція була зорганізована Союзом Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА), який цим ділом реалізував одну з постанов Другого Конгресу Українського Студентства в ЗДА про потребу влаштовувати кожнорічно літні українознавчі курси для українського студентства в цій країні. Перша Літня Конференція Високошкільної Молоді, темою якої була „Україна сьогодні", розпадалась на дві частини: Перша, наукова частина Конференції була виповнена 5-ма доповідями українських професорів про сьогоднішню дійсність на українських землях. Ціллю цієї частини Конференції було познайомити українське студентство з сучасним станом України. Друга частина Конференції, на якій виголошено дві доповіді, була присвячена розглядові проблематики українського студентського руху в ЗДА: Доповіді доповняла, достосована до їх високого рівня, жива дискусія, в якій учасники Конференції численно забирали слово.

В Конференції взяло участь 40 українських студенток та студентів, що студіюють в американських університетах та каледжах і які є членами Українських Студентських Громад та Клюбів в таких осередках: Ню Йорк, Нюарк, Джерзі Ситі, Балтимор, Филаделфія, Ню Гейвен, Клівленд.

В голі „Гостинниці", де відбувались наради Конференції, була уладжена виставка української студентської преси з років 1923—1956. На цю виставку зложились експонати УСГромади в Балтиморі та СУСТА.

Першу Літню Конференцію Високошкільної Молоді відкрив та нею ввесь час проводив як її предсідник студ. Олег Федишин, голова СУСТА. Його заступником була студ. Мирослава Томоруґ з Ню Гейвен, Конн., секретарювала студ. Анна Затовська-Войчук з Ню Йорку. Привітавши учасників та гостей Конференції, її предсідник запросив до Почесної Президії Конференції панів: п. Дмитра Галичина, голову УККА, ред. А. Драгана, гол. редактора „Свободи", проф. Ів. Замшу, секретаря УВАН в ЗДА, проф. д-ра Юрія Федиського, секретаря НТШ в ЗДА та Всеволода Голубничого, секретаря Комісії УВАН для Вивчення Пореволюційної України.

Від „Союзівки" вітав Конференцію п. Данило Слободян, головний адміністратор відпочинкової оселі УНС, підкреслюючи у своєму слові, що ніколи ніхто не є застарий для того, щоб вчитися, та закликаючи українських студентів встановити традицію щорічних наукових конференцій на „Союзівці".

Стан суспільно - економічних наук в УССР.

Після того Конференція приступила до роботи і предсідник віддав слово студ. Зенону Кравцеві, заступникові голови СУСТА, який відчитав надіслану на Конференцію ЦЕСУС-ом доповідь проф. Є. Гловінського на тему: „Стан суспільно-економічних наук в УССР".

Коли ми хочемо уявити стан суспільно -економічних наук саме в Українській ССР — говориться в доповіді — то нам приходиться тільки умовно і з великою натяжкою говорити про стан цих наук в Україні. Ціла наукова справа, коли йдеться про суспільно - економічні науки, сконцентрована в Москві. Там знаходяться всі спеціяльні вищі заклади, завдання яких є не тільки готувати спеціялістів народного господарства, але, наскільки це в совєтських умовах взагалі можливо, розробляти наукові проблеми. Там виходять усі економічні журнали, жадного економічного журналу українською мовою нема від часу, коли припинив своє існування журнал „Господарство України" десь у 30-тих роках. Рівнож і високошкільні підручники всі виходять російською мовою. Економічні дисципліни в українських вузах читаються по скриптах, перекладах з російської мови, або просто виклади відбуваються російською мовою. Перед другою світовою війною — пізніших даних покищо немає — в УССР було 6 вузів, присвячених студіюванню суспільно - економічних наук, де вчилося понад 4,000 студентів. Це на загальне число 129 вузів з числом 124,000 студентів. Найвизначнішою подією останнього часу в галузі економічних студій було видання в р. 1954 підручника політичної економії, але знову ж — російською мовою. Непорушність догми, на якій базується економічна наука в СССР, небезпека впасти в якийсь ухил, неможливість вийти поза межі поставлених згори теоретичних рямок, інтерпретація яких належить виключно партійним чинникам, все це обмежує самостійну дослідчу працю совєтських економістів. Розвиток економічної думки в Україні пов'язаний і покищо буде пов'язаний з доктриною марксизму-ленінізму, отже з теоріями, що вже давно заперечені життям.

В радянській літературі лишається ще графоман.

„Відлига на вічній мерзлоті" — це титул другої доповіді, пересланої ЦЕСУС-ом для Конференції. Автор доповіді — Іван Кошелівець. Доповідь, яка в міжчасі була надрукована в мюнхенській „Літературній Газеті" (ч. 15), зачитав студент Богдан Бойчук, відомий українській громаді своїми поетичними творами на сторінках української преси в ЗДА.

Кошелівець пише, що дискусії і суперечки в СССР на літературно - мистецькі теми, зібрані в площі однієї статті, справляють враження чогось поважного, ніби ми стоїмо напередодні нового етапу в розвиткові совєтської літератури і мистецтва, але фактично є вони вимахуванням руками в порожнечі, ніби бажанням симулювати щось нове і одночасно не допускати його. В літературній і мистецькій творчості жадні конкретні зміни не зайшли. Так звана відлига прогріла тільки тоненьку плівку ґрунту на вічній мерзлоті, на якій проростають анемічні полярні квіти. Паном ситуації в совєтській літературі лишається ще графоман, а справжній письменник ще мовчить, або часом і собі графоманить. Іван Кошелівець не хоче пророчити, але висловлює погляд, що цей процес балянсування в літературно - мистецькому житті в СССР, який триває роками, може піти далі і глибше.

В дискусії над обидвома доповідями майже всі промовці доповнювали погляди авторів своїми власними спостереженнями.

(Закінчення буде)

МАРІЯ СОКІЛ ВИСТУПАЄ ЗНОВУ!

(До концерту у Филаделфії, в неділю 14 жовтня 1956)

Марія Сокіл, яка в останніх роках цілком відсунулася від публічних виступів, дасть знову свій власний концерт у Филаделфії в неділю 14 жовтня ц. р. в залі Клюбу Горожан.

З цієї нагоди варто пригадати деякі факти з мистецької діяльности цієї співачки, яка серед українців в Европі, Америці й Канаді стала одною з найбільш відомих артисток останнього 25-річчя, а серед чужинців — справжньою амбасадоркою української музики й пісні.

Марія Сокіл народилася в сім'ї вчителів в самому серці України, в Запорізькій області. Після закінчення Консерваторії в Дніпропетровську, працювала спершу як артистка Драматичного Театру ім. Заньковецької, виконуючи в ньому головні співочі партії. Дебют в Державній Опері в Харкові, в партії Маргарити в опері „Фавст" та виступи в двох чергових партіях „Онєгіні" та „Снігурочці"), увінчалися таким небуденним успіхом, що молоду співачку дирекція Опери заанґажувала як ліричну примадонну. В два роки пізніше уряд висилає її, як репрезентативну співачку України, в концертову поїздку до Німеччини й Італії. Після дволітньої праці в Опері, Марія Сокіл переїжджає напостійне закордон, вийшовши заміж за Антона Рудницького, тодішнього дириґента оперних театрів у Харкові й Києві. Після першого концерту у Львові, дирекція Міської опери запрошує її як ліричну примадонну. Як перша українка на такому становищі, Марія Сокіл виступає в операх у Познані і Варшаві, а у своїх гостинних виступах, концертах і радіоавдиціях в столицях середньої Европи скрізь демонструє у програмах красу рідної української пісні. Вона скрізь збирає ентузіястичні відгуки фахової преси, як . . . „найбільша сучасна українська співачка" (Відень, „Нос Фрає Прессе"). Та поруч зі знаменитим виконуванням головних партій в таких операх, як Отелльо, Богема, Фавст, Євген Онєгін, Галька, Турандот, Мадам Ватерфляй, Льогенґрін, Винова краля, Паяци і понад 20 інших, Марія Сокіл відтворює і такі партії як Одарка в „Запорожці за Дунаєм" чи Наталка Полтавка, які, за осудом передових українських музик (Барвінський, Людкевич, Кошиць), належали до найкращих в історії нашої сцени.

В 1937 році Марія Сокіл приїжджає вперше до Америки і, після короткого перебування в Европі, вдруге у 1938 р. Тут же, коли її заскочила війна, вона осідає напостійне. Її поверх сто концертів тут і в Канаді протягом двох сезонів (в роках 1937-1939), від океану до океану, у користь Української Народної Лічниці у Львові, за що дістала великі признання з Краю, скрізь викликають захоплення. На концертах Марії Сокіл великі залі (на дві до трьох тисяч місць), були повністю випродані. У Вінніпеґу вона була примушена дати п'ять концертів на протязі двох тижнів. Олександер Кошиць пише на сторінках „Свободи" про концерти Марії Сокіл і Антона Рудницького: . . . „перед нами дві першорядні музичні сили в найкращому гармонійному сполученні. У виконанні цих артистів кожний твір досягає верхів досконалости . . . Слухати її концерт — це радість і найвища насолода . . .", а Михайло Гайворонський: . . . „Обоє творять ідеальний дует, який характеризує найвища музикальність і небуденна технічна досконалість, що дозволяє їм на повну свободу виконання найскладніших творів різного стилю".

Посвятившися цілком вихованню двох синів, з котрих старший Роман вже від кількох літ відомий, як феноменальна дитина-піяніст, Марія Сокіл на довгі роки цілком зійшла зі сцени й концертової естради. Її концерт в неділю 14 жовтня ц. р. буде першим після її останнього виступу у Филаделфії перед п'ятнадцяти роками в тамошній Опері „Ля Скаля".

І. Ж.

Перед зустріччю Українських Лікарів на Союзівці

Як у попередніх, так і цього року, останньою товариською імпрезою сезону на „Союзівці" буде зустріч Українських Лікарів з родинами і приятелями, що відбудеться в суботу 13-го і неділю 14-го жовтня ц. р. Голова Українського Лікарського Т-ва, Відділу Метрополії Ню Йорку, д-р Богдан Олесницький інформує, що на цю осінню прогулянку - зустріч на „Союзівці" вибирається багато наших лікарів з родинами і знайомими. Поза спільною вечерею, після якої відбудеться товариська забава при звуках добірної оркестри, не буде ніякої офіційної чи наукової програми. З'їзд подуманий, як розривкова товариська імпреза і приємне урізноманітнення серед чудової осінньої природи, коли мальовничі ліси довкруги Союзової Оселі вдягнулись в свою найкращу багряно - золоту осінню шату.

Українські Лікарі і Лікарі-Дентисти, що об'єднані в Українському Лікарському Т-ві, мають великі успіхи у професійній праці. В Ню Йорку і метрополітальній окрузі живе коло 180 українських лікарів. Біля 50 лікарів мають уже ліцензії на лікарську практику, а з них коло 30 практикують у власних канцеляріях, коли інші відбувають спеціялізацію в різних ділянках медицини. В останньому році 11 українських лікарів почали практику в стейті Ню Джерзі. Всім лікарям практика розвивається дуже добре. Вони добувають собі добру славу і пошану серед численних своїх і чужих пацієнтів і є добрими амбасадорами української справи в американськім середовищі. Українське Лікарське Т-во старається не тільки про підвищення фахових і етичних стандартів українських лікарів в Америці, але одночасно дає спонуку до їх громадської активности і більшої жертвенности для національно - громадських потреб, як Народний Фонд, НТШ, Пласт і т. п. добрі цілі.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149. 2-а Ев.

Літ. Мист. Клюб повідомляє, що в п'ятницю 12 жовтня відбудеться доповідь Бориса Ржепецького на тему „Рай на землі" (про Гаваї). Початок год. 8-ма увечорі.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 2.

	ПЕРЕДПЛАТА	ПОЖЕРТВА
П. Ярема, Ню Йорк		$ 25.00
І. Дибель, Дітройт		20.00
М. Гандзюк, Віпеленд		10.00
І. Романишин, Ірвінґтон.		10.00
Л. Купчак, Шикаґо		10.00
П. Пашкович, Нюбурґ		5.00
Р. Білинський, Ню Йорк		5.00
Д-р Г. Чвартацький, Йонкерс		5.00
Г. Лозинський, Форест		5.00
П. Чопик, Джерзі Ситі		5.00
В. Білинський, Рачестер		5.00
Т. Чорний, Балтімор		5.06
Н. Демчер, Потвіл		5.00
І. Шкіло, Шикаґо		4.00
Н. Вілоґан, І. Оренджі		4.00
М. Гошовський, Ню Йорк		4.00
Д. Турило, Ню Йорк		3.00
Ю. Барамок, Ірвінґтон		3.00
Я. Почапський, Рачестер		2.00
М. Бем, Ню Гейвен		2.00
С. Панкевич, Сілоам Сприґс		2.00
А. Мініссале, Джерзі Ситі	$ 4.00	25.00
Р. М. Врайт, Колумбус	4.00	21.00
о. М. Притуляк, Пасейк	8.00	2.00
Т. Шлапак, Бруклин	4.00	6.00
Г. Гайовий, Ню Йорк	5.00	5.00
Д-р Р. Крупка, Шикаґо	4.00	6.00
М. Солонишка, Маршфілд	5.00	5.00
Е. Куровицький, Ню Йорк	4.00	6.00
С. Бучак, Ірвінґтон	5.00	1.00
О. Лінович, Шикаґо	5.00	1.00
А. Сімок, мол., Ню Йорк	4.00	4.00
П. Н. Бронецький, Честер	4.00	4.00
о. І. Савчук, Филаделфія	4.00	1.00
Д-р В. Ґарбовський, Ютика	4.00	3.00
Д-р Б. Панасюк, Вайсесбурґ	4.00	2.00
М. Янович, Вилимектик	4.00	2.00
О. Войтків, Ню Йорк	4.00	2.00
В. Мисик, Бруклин	4.00	2.00
Я. Букачевський, Бронкс	4.00	1.00
Н. Апостол, Шикаґо	4.00	1.00
М. Малюца, Джерзі Ситі	4.00	1.00
Т. Поселюзний, Бойсвіл	4.00	1.00
Д-р Е. Савчин, Шикаґо	4.00	1.00
Є. Шпдичук, Белпорт	4.00	1.00
І. Павлів, Шикаґо	4.00	1.00
О. Гаврилюк, Ст. Чарлес	4.00	1.00
М. Зідонік, Белмар	4.00	1.00
Я. Мартинюк, Пасейк	4.00	1.00
Н. Проць, Росфорд	4.00	1.00
М. Мартиненко, Трентон	4.00	1.00
Ю. Лукевик, В. Делвейн	3.00	2.00
І. Теневський, Вадсворт	4.00	1.00
Д-р А. Плітас, Кулен	2.00	3.00
Н. Буката, Елизабет	2.00	2.00
Н. Ганас, Шелтон	2.00	1.00
П. Костик, Джерзі Ситі	2.00	1.00
С. Вацик, Шикаґо	15.00	
Д-р В. Левицький, Клівленд	10.00	
Н. Близнак, Ню Йорк	5.00	
Л. Бачинський, Вайон	5.00	
Д-р А. Хрептовський, Шикаґо	5.00	
А. Гондович, Кренфорд	4.00	
М. Гаврилюк, Джерзі Ситі	4.00	
І. Бандура, Рачестер	4.00	
Д-р Ю. Налисник, Ню Йорк	4.00	
А. Вовк, Рагвей	4.00	
Е. Дразновський, Филаделфія	3.00	
Т. Ефіменко, Филаделфія	2.00	
Разом	$ 208.00	$ 259.00
Разом все		$ 467.00
Раніше проголошено		$ 154.00
Разом		$ 621.00

Короткі Вістки

● **Стейтова Комісія Цивільної Служби** в нюйоркському стейті звернулась офіційним листом до управи Белвю-шпиталю з запитом, в який спосіб пані Міріям Райф могла пошкодити державним чи стейтовим інтересам на своєму становищі стенографістки-друкарниці в цьому шпиталі. Управа Белвю-шпиталю, подавши таку причину, звільнила Міріям Райф з праці, покликавшись на признаний нею факт, що вона була в рр. 1939-41 членом комуністичної партії. Міріям Райф подала управу шпиталю до суду.

● **Недалеко м. Вірден в стейті Манітоба** сталася одна з найбільших в цьому році автомобільних катастроф: при зударі двох авт згинули в одному з них всі 5 подорожніх, а в другому з п'ятьох — чотири. Лише водій одного авта залишився в живих, хоч був важко ранений. Між убитими четверо дітей і одна жінка. Вік убитих — від 4 років до 39-ти.

● **Хуан Перон**, колишній аргентинський диктатор, який проживає тепер на засланні у Венесуелі, рішуче заперечив, начебто фінансова позика Аргентині від ЗДА допомогла йому вдержуватись при владі. Перон заявив, що закиди і контрзакиди щодо фінансового підтримування режиму Перона теперішньою адміністрацією Айзенгавера чи попередньою Трумана, які виринули в ході передвиборчої агітації в ЗДА, є лише намаганням його очорнити.

● **Шведська преса** принесла сенсаційні для шведів описи політичного терору і нужди, що панують у Латвії. Моряки трьох шведських воєнних кораблів, що вернулися з „куртуазійної" візити в Ризі, не зважаючи на дбайливо режисеровані большевиками сцени, що буцімто свідчать про „радісне життя", мали нагоду переконатися, що в підсовєтській Латвії панують режим терору, мешкальна та харчова нужда. На очах моряків комуністична поліція брутально вантажила на в'язничні авта групу жінок, які викликали підозріння сердечним прощанням з шведськими моряками у порті Риги.

● **З Японії** коло 500 членів родин американських вояків, стаціонованих на військових базах, мусять вернутися до ЗДА внаслідок розпорядження військової влади, що забороняє американським жінкам і дітям вояків перебувати з своїми чоловіками в Японії. Ця заборона не стосується японок, з якими повінчались американські вояки, і американок, з якими вояки повінчались на японському тер{е}ні. Американські жінки вояків, стаціонованих в Японії, підняли з цього приводу голосні скарги.

● **У місті Форт Лаврелдейл** на Флориді особовий поїзд наїхав на авто, в якому верталася з церкви родина 26-річного Доналда Спалтона: він, його 24-річна дружина і двоє малих дітей. Батьки були цілком глухі і тому не чули пронизливого свистку, яким машиніст здалеку перестерігав авто, що їхало просто під поїзд. Мати й одна дитина вбиві, батька викинуло далеко з авта і він поранений, важче поранена друга дитина. Діти кричали, але спостеріглся запізно.

У Голляндії відновилась небезпека державної кризи

Гаага. — Суперечки внутрі королівської родини та найвищих офіційних чинників в Голляндії довкола відношення королеви Юліяни до знахорки Греет Гофманс — відновилися знову і погрожують найповажнішими наслідками, включно до абдикації королеви. Такі вістки поширились в колах закордонних представництв і кореспондентів в столиці Голляндії. Як відомо, цей спір довів був до покликання королевою т. зв. королівської комісії, в складі трьох осіб, яка опрялюднила 24 серпня ц. р. комунікат про ліквідацію всяких непорозумінь, що знайшли були голосний відгук в міжнародній пресі. Королева погодилась була на зірвання своїх зв'язків з тією знахоркою, що здобула великі впливи на королівському дворі своїми обіцянками привернути зір наймолодшій донечці королеви, що народилась майже сліпою. Довкола особи тієї знахорки створилась своєрідна „партія" чи пак кліка, яка мала поганий вплив на державні справи й доводила до конфліктів із урядом. Тепер закидають королевій, що вона не дотримала свого приречення і не позвільнювала з високих впливових становищ на королівському дворі членів тієї кліки, які далі впливають на королеву по лінії, що викликає в конкретних справах спротив уряду.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во ім. М. Грушевського, Відд. 219, повідомляє своїх членів, що чергові збори відбудуться в суботу, 13-го жовтня, о год. 7-ій веч., в церковній залі, 675 So. 19th St. Просимо усіх членів явитися на зборах, бо маємо важні справи до полагодження. — Уряд.

БРУКЛИН, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 325, повідомляє своїх членів, що чергові місячні збори відбудуться в суботу, 13-го жовтня, о год. 8-ій веч., в Укр. Нар. Домі, 216-218 Гренд Стріт. Члени, яким неможливо прибути на збори, можуть вплатити свої вкладки кожного вечора в У. Н. Домі, або вислати на адресу секретаря: William Chupa, 240 E. 6th St., New York, N. Y.

БАЛТІМОР, МД. — Б-во Пр. Тройці Відд. 320 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14-го жовтня, о год. 2-ій по пол., в Укр. Гор. Клюбі 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прийти і вирівняти свої залеглости. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, скр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Любов" Відд. 45 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 14-го жовтня. Просимо членів прийти, особливо пригадуємо тим, що довгують за вкладки, щоб конечно вирівняти своє задовження. — Мих. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Сеник, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Б-во св. о. Николая Відд. 175 повідомляє, що міс. збори відбудуться в неділю, 14-го жовтня, о год. 1-ій по пол., в приміщенні Укр. Нар. Дому 4655 Мартин вул. Проситься тих членів, що залягають з своїми вкладками прийти на збори й вирівняти свої залеглості. Ці збори відбудуться о оден тиждень скорше, тому що Відділ дає забаву в суботу (на 20-го жовтня), в УН-Домі, то на цих зборах мусимо повибирати членів до тих обов'язків, яких буде потрібно до обслуги на забаві. — С. Пелех, предс.; І. В. Іванчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Триквартальні збори Т-ва „Зоря", Відд. 69 відбудуться в суботу, 13-го жовтня, о 8-ій год. веч., в церковній залі св. Юрія, заля ч. 5, під ч. 33 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — Н. Ковбасник, предс.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідною, Приятелями і Знайомими, що дня 9-го жовтня 1956 р., о год. 7:20 ранку, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, упокоївся в Бозі на 78 р. життя Наш Найдорожчий Тато і Брат

бл. п. ІВАН ОЛЕКСИН

емеритований інспектор Скарбової Контролі.

Покійний родився 5-го лютого 1878 р. в Опільську, пов. Сокаль, Зах. Україна.

Панахида відправиться в середу, 10-го жовтня о год. 8-ій вечора в каплиці похоронного заведення Литвин-Литвин. Похорон відбудеться в четвер о год. 9-ій рано з церкви св. Івана Хрестителя при Мортон вул., в Нюарку на кладовище у Випані, Н. Дж.

Горем прибиті
Дочка — ІРИНА ФЕДИНИШИН
Брат — БОГДАН ОЛЕКСИН
і Родина.

✝

ГОЛОВНА РАДА НТШ
і ВИДІЛ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА
ІМ. ШЕВЧЕНКА в НЮ ЙОРКУ
повідомляють
з сумом, що дня 29-го вересня 1956 р., помер в Сиднею, Австралія

Д-Р ЄВГЕН ЮЛІЙ ПЕЛЕНСЬКИЙ

Дійсний Член НТШ, Віцепрезидент Головної Ради НТШ, Голова НТШ в Австралії.

Вічна Йому Пам'ять!

✝

Знову ділимося сумною вісткою
з Начальним Пластуном Сірим Левом,
Пластовими Проводами,
Пластунством і всім Громадянством,
що наш Братчик
БАНЄК
Проф. д-р ЄВГЕН ЮЛІЙ
ПЕЛЕНСЬКИЙ
відійшов від нас ненадійно дня 29-го вересня ц. р., щоб засісти при Великій Вічній Ватрі.

Отаман, Старшина і Братчики
Загону ЧЕРВОНА КАЛИНА

✝

Посмертна Згадка

ПЕТРО СОВА, член 292 Відд. УНСоюзу в Дітройті, Міш., помер 26-го вересня 1956 р. Покійний родився 1894 р. в селі Рудавка, пов. Добромиль, Україна. Полишив у смутку двох братів Степана й Михайла і дві сестри Анну і Катерину. Похорон відбувся 29. вересня з похор. заведення до церкви св. І. Хрестителя. Похований на цвинтарі Holy Cross. — В. Н. П.!

П. Федик, секр.

ЮЛІЯ БАРАН, членка Т-ва Запорозька Січ Відд. 388 У. Н. Союзу в Честер, Па., померла несподівано на удар серця, 24-го вересня 1956 р., в 62 р. чесного, трудолюбивого життя. Покійна народилася в с. Грушова, пов. Дрогобич, Зах. Україна. Полишила в смутку мужа Павла, 3 дочки, Софію, Олександру, Олесю і 3 синів Теодора, Йосифа, Михайла, і 3 внуки. Похорон відбувся в п'ятницю, 28-го вересня з дому жалоби до Укр. Правосл. Церкви Преч. Діви Марії при участи двох священиків. Тіло похоронено на цвинтарі Lawn-Craft. — В. Й П.!

Е. Воловник, секр.

ТАРЗАН, ч. 3753. Щастя.

INCREDIBLE, BUT THE SAILORS HAD LEFT HIS KNIFE IN ITS SHEATH! PAINSTAKINGLY, HE WITHDREW THE WEAPON--

TARZAN STRUGGLED WITH HIS BONDS, BUT TO NO AVAIL — THEN, QUITE ACCIDENTALLY, HIS WRISTS BRUSHED AGAINST COLD STEEL.

--AND ALMOST DROPPED IT WHEN THE WATERS WERE DISTURBED BY SPLASHING, HURTLING BODIES PORPOISES!

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Тарзан змагався зі шнурами, але даремно... Аж зовсім припадково його зап'ястки вдарились об холодну сталь.

Це неймовірно, але моряки залишили його ніж в піхві! Він старанно витягнув зброю...

І мало що не впустив її, коли воду схвилювали істоти, що, збиваючи бризки, пропливали повз нього. — Дельфіни!